

ODKRYWAMY WŁOCHY

Z MATTEO I BELŁĄ

KAMILA SOŁTYSIK-MATŁOSZ

KAMILA SOŁTYSIK-MATŁOSZ

ODKRYWAMY WŁOCHY Z MATTEO I BELŁĄ

Czy lubisz zabawę *Podłoga to lawa*? Przygotuj bezpieczne wyspy i pomyśl, że znajdujesz się u samych stóp Wezuwiusza. Może uda Ci się zaprosić do zabawy swoich przyjaciół?

Żeby ostudzić nieco gorącą wulkaniczną atmosferę, musimy użyć wody – na szczęście tej we Włoszech nie brakuje. Italia ma gęstą sieć rzek, z których najdłuższą jest Pad.

Miei cari, pozwólcie, że się wtrączę. Po pierwsze chcę wyjaśnić, że Włochy cierpią z powodu okresowych susz, a po drugie, że z mojego punktu widzenia najważniejszą rzeką jest Tyber! Bez Tybru nie byłoby Rzymu, a bez Rzymu nie byłoby Włoch. *Mamma mia!* Nie chcę nawet o tym myśleć.

Spokojnie – na szczęście rzeka Tyber umożliwiła rozwój Rzymu, zwanego *Wiecznym Miastem*, a Włochy są jednym z najbardziej fascynujących krajów świata. Dzielą się na

Incredibile! To moje ulubione kolory.

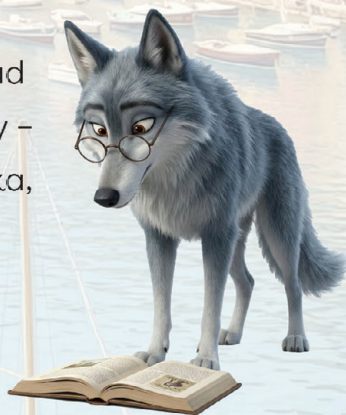
A czy Ty lubisz jakieś kolory szczególnie mocno?

Myślę, że pora dowiedzieć się czegoś więcej na temat wspaniałej stolicy i serca Italii. Od dawien dawna mówi się, że *wszystkie drogi prowadzą do Rzymu* – mam nadzieję, że Twoja również Cię tam kiedyś zaprowadzi.

Żeby zrozumieć, dlaczego Rzym to miasto tak niezwykle, musimy cofnąć się wstecz daleko, bardzo daleko, a nawet jeeeszcze daaaalej. Wszystko zaczęło się od Romulusa, Remusa i mojej pra- pra- pra- pra- pra- pra-... prababci – Wilczycy Kapitolińskiej. Zamknij oczy i posłuchaj legendy o założeniu Rzymu:

Dawno, dawno temu, w starożytnej Italii, nad rzeką Tyber, urodzili się dwaj bracia bliźniacy – Romulus i Remus. Ich matką była księżniczka, a ojcem sam Mars, bóg wojny.

Zły król, który bał się, że chłopcy odbiorą mu pewnego dnia władzę, kazał porzucić ich w koszyku na rzece. Los chciał, że koszyk zatrzymał się przy brzegu, a tam dzieci znalazła wilczyca. Zamiast zrobić im krzywdę, wilczyca zaopiekowała się nimi jak własnymi młodymi. Karmiła dzieci mlekiem i chroniła przed niebezpieczeństwem.

można podziwiać na własne oczy. Nie wszystkie obiekty zachowały się w całości, ale od czego mamy wyobraźnię?

Przedstawię Ci 10 starożytnych budowli i miejsc, które możesz zobaczyć w Rzymie, a Ty zastanów się, które fascynuje Cię najbardziej.

Koloseum – Arena Gladiatorów

Koloseum to największy amfiteatr, jaki kiedykolwiek zbudowano, bo mieścił aż 50 tysięcy widzów! Było to miejsce krwawych widowisk: walk gladiatorów oraz polowań na dzikie zwierzęta. Choć Koloseum jest częściowo zniszczone, to jego ruiny do dziś są symbolem potęgi Rzymu. Wyobraź sobie, że stoisz na arenie, gdzie walczyli kiedyś – a niestety też ginęli – najlepsi wojownicy.

Mimo niewielkich rozmiarów Watykan jest domem Papieża, najważniejszej osoby dla katolików. Znajduje się tu piękna Bazylika Świętego Piotra oraz ogromny plac, na którym gromadzą się wierni. W pobliżu mieszczą się Muzea Watykańskie, pełne niesamowitych dzieł sztuki – malowideł, rzeźb oraz innych skarbów kultury. Co ciekawe, Watykan ma nawet własną pocztę.

Bezpieczeństwa Papieża i całego państwa strzeże Gwardia Szwajcarska w kolorowych, historycznych mundurach – to naprawdę ciekawy widok!

Tyle na temat Watykanu, który nie jest jedyną enklawą na terenie Italii. We Włoszech znajduje się bowiem jeszcze jedno małe państewko o nazwie San Marino.

Enklawa

to państwo w całości otoczone przez inne państwo.

Dobra, jedziemy dalej! Zrobimy dziesięć przystanków, a potem idziemy na obiad. Jak chcesz, możesz odliczać.

SIÓDMY PRZYSTANEK: CINQUE TERRE

Cinque Terre, czyli „Pięć Ziem”, to wyjątkowy fragment włoskiego wybrzeża, gdzie morze spotyka się ze stromymi górami. Na małych skalistych półkach przyklejone są kolorowe miasteczka: Riomaggiore, Manarola, Corniglia, Vernazza i Monterosso al Mare. Wyglądają jak z pocztówki, a ich wąskie uliczki, malutkie porty i tarasy pełne kwiatów tworzą wrażenie, jakby czas płynął tu wolniej, a życie toczyło się zgodnie z rytmem morza i słońca.

Dawniej ludzie mieszkali wyżej w górach i zajmowali się rolnictwem i hodowlą, dopiero później zeszli bliżej morza i zaczęli łowić ryby. Dziś w Cinque Terre można spacerować po górskich ścieżkach, które łączą wszystkie wioski, jeździć pociągiem albo popłynąć łodzią. Każde miasteczko ma swój klimat: Vernazza zachwyca eleganckimi domami przy porcie, Corniglia sprawia wrażenie, jakby czas się tam zatrzymał,

PIZZA – chyba najbardziej ikoniczne danie Włoch. W Italii istnieją dwa główne sposoby przyrządzania pizzy: na wzór neapolitański i rzymski.

MAKARON – jest to prawdziwa duma narodowa i podstawa codziennej kuchni. Serwuje się go w niezliczonych kształtach i formach – od delikatnych spaghetti po szerokie tagliatelle czy nadziewane ravioli – zawsze z sosem dopasowanym do rodzaju ciasta. Włosi przywiązują ogromną wagę do jakości składników: makaron powinien być ugotowany *al dente*, czyli nie za miękki, a sos przygotowany ze świeżych produktów, takich jak pomidory, oliwa z oliwek, zioła i sery. Każdy region ma oczywiście swoje tradycyjne przepisy.

GNOCCHI – to kluseczki z ziemniaków, podawane z różnymi sosami, np. pomidorowym, serowym lub z pesto.

RISOTTO – kremowe danie ryżowe, popularne zwłaszcza na północy Włoch, często z dodatkiem szafranu, grzybów lub owoców morza.

BRUSCHETTA – są to grzanki z dodatkami: najczęściej z oliwą, czosnkiem oraz świeżymi pomidorami.

ARANCINI – smażone kulki ryżowe z nadzieniem np. z mozzarellą bądź z groszkiem, specjalność Sycylii.

- W starożytnym Rzymie publiczne toalety były miejscem spotkań towarzyskich. Ludzie siedzieli obok siebie na kamiennych ławach z dziurami i plotkowali tak, jak ty z kumplami na szkolnym korytarzu. Zamiast papieru toaletowego Rzymianie używali wspólnej gąbki na patyku, która po użyciu była płukana w kanale z bieżącą wodą płynącym tuż przed ich stopami.
- Największy amfiteatr świata, czyli wspomniane wcześniej Koloseum, potrafiono szczelnie zamknąć i wypełnić wodą, aby urządzać tam... bitwy prawdziwych statków!

- Bogaci Rzymianie uwielbiali kolor purpurowy. Barwnik ten był tak drogi, ponieważ pozyskiwano go z tysięcy malutkich ślimaków morskich.
- Włochy należą do G-7, czyli grupy siedmiu najważniejszych i najbogatszych krajów świata, które współpracują, żeby

Najważniejsze liczby od 1 do 10:

Liczba arabska	Liczba rzymska
1	I
2	II
3	III
4	IV
5	V
6	VI
7	VII
8	VIII
9	IX
10	X

Zasady tworzenia liczb:

- **Dodawanie:** Jeśli mniejsza liczba stoi po prawej stronie większej, dodajemy ją (np. XI to $10 + 1 = 11$).
- **Odejmowanie:** Jeśli mniejsza liczba stoi przed większą, odejmujemy ją (np. IX to $10 - 1 = 9$).
- **Powtarzanie:** Te same znaki można stawiać obok siebie maksymalnie trzy razy (np. III to 3, ale 4 to już IV).

ZADANIA

1. Poćwicz swoją pamięć. Przeczytaj kilkakrotnie nazwy rzymskich wzgórz i spróbuj powtórzyć je bezbłędnie: **Awentyn, Kapitol, Celius, Eskwilin, Palatyn, Kwirał, Wiminał**. Czy potrafisz to zrobić?
2. Poproś rodziców, by pomogli Ci wyszukać włoskie przeboje, takie jak Felicità, L'italiano, Sarà perché ti amo lub Volare. Czy miałeś okazję usłyszeć te piosenki wcześniej?
3. Wciel się we włoskiego projektanta mody, weź kartkę, ołówek i do dzieła! Przygotuj szkice nowej kolekcji ubrań dla dziewczyn lub chłopców.
4. Czy umiesz zapisać poniższe liczby po rzymsku?
 - 15
 - 99
 - 52
 - 7
 - 18
 - 63
 - 100
 - 28
 - 44
 - 70